

Wanda Stec

Potrójny Jubileusz profesor Janiny Bartoszewskiej

Studia Rossica Gedanensia 1, 547-549

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POTRÓJNY JUBILEUSZ PROFESOR JANINY BARTOSZEWSKIEJ



14 listopada 2013 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego miało miejsce niecodzienne i szczególnie uroczyste wydarzenie — odbyło się seminarium naukowe z okazji potrójnego Jubileuszu Pani Profesor UG, dr hab. Janiny Bartoszevskiej: 70-tych urodzin, 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej oraz 25-lecia pełnienia funkcji kierownika Zakładu Języków Wschodniosłowiańskich (w późniejszym okresie — Katedry Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego i Translatoryki).

Słowo jubileuszowe wygłosiła prof. UG, dr hab. Marcelina Grabska — ówczesna Dyrektorka Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej, z referatami wystąpili prof.

dr hab. Jan Wawrzyńczyk, prof. dr hab. Krystyna Szcześniak, prof. dr hab. Marian Szczodrowski, prof. UWM, dr hab. Grzegorz Ojcewicz, dr inż. Marek Iwanowski i dr Jurand Czermiński. W trakcie seminarium zorganizowanego przez Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Gdańskiego dokonano uroczystego wręczenia Jubilatce dedykowanego Jej tomu prac *Od dźwięku do słowa i jeszcze dalej* pod redakcją Katarzyny Wojan i Ewy Konefał, opublikowanego w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego. Księga Pamiątkowa ofiarowana Dostojnej Jubilatce, wybitnej znawczyni rosyjskiej oraz kontrastywnej fonetyki, fonologii, grafemii i ortoepii, zawiera zbiór prac naukowych 21 autorów pochodzących z różnych ośrodków akademickich. Warto zauważyć, że są to autorzy szczególnie, w tomie tym bowiem, jak piszą Redaktorki, „zamieszczono teksty specjalistyczne z szeroko rozumianej dziedziny filologii i językoznawstwa, dedykowane Pani Profesor Janinie Bartoszevskiej przez Jej przyjaciół, współpracowników oraz uczniów”¹. Szerokie grono Przyjaciół nikogo nie powinno dziwić, gdyż Pani Profesor jest osobą wyjątkową — nie tylko cenionym i uwielbianym przez studentów nauczycielem akademickim oraz znanym i docenianym w kraju i za granicą naukowcem, ale także wspaniałym człowiekiem — dobrym, serdecznym, skromnym, z poczuciem humoru i niewyczerpaną werwą. Dlatego uznaliśmy, że Czytelnikom pierwszego numeru czasopisma „Studia Rossica Gedanensia” konieczne jest przybliżenie sylwetki i osiągnięć Szanownej Jubilatki, dziś już przebywającej na zasłu-

¹ E. Konefał, K. Wojan. *Od Redaktorek*. [W:] *Od dźwięku do słowa i jeszcze dalej*. Red. K. Wojan, E. Konefał. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2013, s. 11.

zonej emeryturze, tym niemniej wciąż obecnej w naszych sercach i stanowiącej dla nas niekwestionowany autorytet — moralny i naukowy.

Pani Profesor Janina Bartoszevska, absolwentka dwóch renomowanych zagranicznych uniwersytetów (Moskiewskiego i Leningradzkiego), swoje życie — zarówno osobiste, jak i zawodowe — związała z Gdańskiem i Uniwersytetem Gdańskim. To tu przepracowała aż 43 lata i poprzez aktywną działalność naukowo-dydaktyczną znacznie przyczyniła się do rozwoju gdańskiej rusycystyki. Dorobek naukowy Pani Profesor jest niezwykle bogaty — obejmuje ponad 50 publikacji naukowych, w tym 5 pozycji książkowych (autorskich), 3 książki redagowane, kilkadziesiąt artykułów naukowych i innych opracowań z zakresu językoznawstwa. Szczegółowy opis dorobku oraz przebieg kariery naukowej Jubilatki został przedstawiony przez prof. Marcelinę Grabską we wspomnianym powyżej tomie prac *Od dźwięku do słowa i jeszcze dalej* — w artykule zatytułowanym „Droga przez naukę”, bibliografia wybranych publikacji opracowana przez dr hab. Katarzynę Wojan jest dostępna na str. 527–531 niniejszego czasopisma. Z pełną odpowiedzialnością można stwierdzić, że osiągnięcia naukowe Pani Profesor Janiny Bartoszewskiej zapewniły jej duże uznanie i wysoką pozycję w kręgach specjalistów — językoznawców rusycystów wielu europejskich ośrodków akademickich. W Polsce natomiast książki Jej autorstwa na stałe weszły do kanonu podręczników akademickich na kierunku filologia rosyjska. W trakcie pracy zawodowej na Uniwersytecie Gdańskim Pani Profesor Janina Bartoszevska uczestniczyła w licznych konferencjach i sympozjach naukowych w Polsce i za granicą, odbyła także staże naukowe krajowe i zagraniczne, na których zgłębiała wiedzę językoznawczą i prezentowała osiągnięcia badawcze. Sama również organizowała i współorganizowała konferencje naukowe na naszej uczelni, tym samym przyczyniając się do jej rozwoju oraz popularyzacji nauki.

Niezmiernie ważnym kryterium w ocenie zawodowej każdego pracownika naukowego jest umiejętność wdrażania do procesu dydaktycznego wyników jego badań naukowych. W oparciu o opracowane przez siebie podręczniki i autorskie programy zajęć Pani Profesor Janina Bartoszevska prowadziła liczne wykłady oraz ćwiczenia z przedmiotów językoznawczych, na których w niezwykle przystępny sposób potrafiła przekazać słuchaczom meandry wielu badanych przez nią skomplikowanych zagadnień, m.in. z dziedziny gramatyki rosyjskiej. Nie tylko przyuczała studentów do pracy naukowej, ukierunkowywała na samokształcenie, ale również wspierała ich w realizacji życiowych dążeń i celów, kształtując przy tym postawy etyczne i aktywność zawodową młodych ludzi. Nie wyolbrzymiając można powiedzieć, że dydaktyka była Jej prawdziwą pasją zawodową. Byli studenci zapamiętują Panią Profesor jako znakomitego Wykładowcę, który całe serce wkładał w prowadzone zajęcia, oraz wymagającego, ale zarazem życzliwego i obiektywnego egzaminatora. Jak sami mówili podczas seminarium, naprawdę wiele Jej zawdzięczają.

W czasie 45-letniej pracy naukowo-dydaktycznej Pani Profesor Janina Bartoszevska wykazała się nadzwyczajną pracowitością, dzięki czemu wykształciła („wychowała”) wielu filologów – specjalistów w zakresie językoznawstwa rosyjskiego i porównawczego. Pod jej kierownictwem wykonano ponad 200 prac dyplomowych (magisterskich), była recenzentem kilkuset prac magisterskich i licencjackich, wypromowała siedmiu doktorów nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, recenzowała liczne prace doktorskie, kilka rozpraw habilitacyjnych, wiele monografii naukowych wieloautorskich i zbiorów artykułów pokonferencyjnych.

Pani Profesor Janina Bartoszevska z wielkim oddaniem i zaangażowaniem pełniła także funkcje administracyjne na uczelni. Jako kierownik jednostki organizacyjnej Uniwersytetu Gdańskiego (zakładu, a następnie katedry) przejawiała godne podziwu poczucie odpowiedzialności za zespół, którym kierowała, i z którym współpracowała. Posiadane przez Nią niezbędne na tym stanowisku kompetencje interpersonalne, umiejętność nie tylko słuchania, ale i słyszenia innych, sprawiedliwego traktowania wszystkich pracowników oraz zdolność empatii pozwalały Jej nie tylko sprawnie zarządzać personelem i doskonale organizować jego pracę, ale także inicjować i podtrzymywać przyjazne relacje z innymi. Zawsze dbała o to, aby w miejscu pracy panowały pozytywne emocje i twórcza atmosfera. Jako kierownik oraz nauczyciel akademicki Pani Profesor była osobą niezwykle lubianą i szanowaną, stanowiąc niekwestionowany autorytet zawodowy i wzorzec etyczny.

Wspaniałe poczucie humoru, optymizm, niespożyta energia, i, jak się wydaje, pewien dystans do siebie samej, na co dzień pomagały Jej czerpać satysfakcję z życia i pracy zawodowej. Cechowała ją przy tym duża wrażliwość — nigdy nikomu nie odmówiła pomocy w trudnych sytuacjach. Służyła cenną radą i dawała wsparcie duchowe, poświęcając wiele czasu na rozmowę z każdym, kto zwrócił się do Niej ze swoim problemem, i starając się udzielić realnej pomocy. Warto podkreślić, że Pani Profesor Janina Bartoszevska to osoba o silnym charakterze i niezłomnych zasadach moralnych. W trudnym okresie PRL-u nie bała się prezentować swych opinii, przez co dla niektórych mogła być osobą niewygodną. Ani wówczas, ani później nie rozpieszczano Jej nagrodami i odznaczeniami.

Gdy zaczynałam pisać ten biogram, moją intencją było przede wszystkim zilustrowanie przebiegu kariery naukowej, osiągnięć w pracy dydaktycznej i działalności organizacyjnej Szanownej Jubilatki, dzięki którym jest Ona słynnym w kraju i poza jego granicami naukowcem, wybitną specjalistką w swojej dziedzinie. Ale ten bilans skłonił ku głębszej refleksji — przecież nie samą pracą żyje człowiek. Pani Profesor Janina Bartoszevska jest także szczęśliwą żoną, matką dwóch synów, babcią trojga uwielbianych przez Nią wnucząt — po prostu wspaniałą Kobieta. To zupełnie inny aspekt Jej życia, aspekt jakże ważny, a może najważniejszy.

Szanowna Pani Profesor!

W imieniu swoim oraz Zespołu Redakcyjnego czasopisma „Studia Rossica Gedenensia” pragnę złożyć Pani wyrazy głębokiego szacunku i poważania, a także wdzięczności za okazaną pomoc i wsparcie w pracy zawodowej, za kierunek rozwoju naukowego, jaki nam Pani wytyczyła oraz wzór postępowania w życiu, jaki nam Pani dała swoją postawą nauczyciela i wychowawcy. Proszę przyjąć życzenia jak najlepszego zdrowia, siły ducha, wiele szczęścia i czerpania codziennej radości z życia. Życzymy Pani Profesor dużo czasu dla siebie i rodziny, wypoczynku, błęgiego spokoju i beztrudności, oddania się swoim pasjom, realizacji niespełnionych dotąd marzeń i planów, w tym odbycia jeszcze wielu wspaniałych podróży. Serdeczne gratulacje z okazji przejścia na emeryturę!

WANDA STEC

Uniwersytet Gdański, Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej
ul. Wita Stwosza 55, 80-952 Gdańsk, Polska
e-mail: wanda.stec@ug.edu.pl